IEZABEL
ORATORIVM

AB ABBATE

SALVATORE MESQVITA
LVSITANO

Poetica ſtructura conditum,

ET

A FRANCISCO FEDERICIO ECCLESIÆ
SS. Laurentij, & Damaſi Beneficiato
harmonica dulcedine
condîtum.

In Oratorio S. MARCELLI
Decantatum

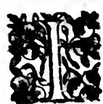

Anno M. DC. LXXXVIII.

ROMAE, Typis Reuerendæ Cameræ Apoſtolicæ
Superiorum permiſſu.

Argomento della prima Parte.

Nnamorato Achab Rè d' Isdrale della Vigna di Nabot contigua al PalaZZo Reale, gli la chiede in vendita. Nabot poco versato in Corte, rifiuta di venderla. Sospira il Rè al rifiuto, e postosi inconsolabile sul letto, vien confortato da GieZabele sua moglie Donna superba, e scelerata. Questa trama all' Innocente l'insidie, nelle quali perde al fin la Vita, e la Vigna Nabot. Si rallegrano insieme dell' esito Achab, e Giezabele. Elia auisato dal Cielo del colpo micidiale, & ingiusto, intima al Rè l' Indignazione di Dio, & il castigo ch' à lui sourasta. Mostra di pentirsi Achab del peccato, e supplica per il perdono. Predice il Profeta anche la morte miserabile di GieZabele, e si parte. Vnito in tanto Achab con l'esercito di Giosaphat Rè di Giuda và incontra al Rè di Siria pretestando la causa di questi moti di guerra l' occupata Città di Ramot. Si dà la battaglia, & in essa entra Achab trauestito da Fantacino, e vi resta vcciso.

Argomento della Seconda Parte.

G*Iunta à Giezabele la nuoua infausta della morte del Consorte, dà in pianti miserabili nel principio, e poi si arma di furori per la ven-*

detta. Iehu in tanto eletto da Dio per mezzo del Profeta, s' informa dello ſtato delle coſe, e come ſi porti Ioram figliuolo d' Achab, e trouatolo in Campagna, con vna ſaetta il trafigge. Quindi impadronitoſi del Cuore de' Soldati, che à viua voce il gridano Rè, ſi auuia al Palazzo Reale. Giezabele depoſte per allora le ſue furie, con belletti, e pomposi abiti procura per mezzo delle proprie bellezze aprirſi ſtrada alla propria vendetta: ma veduta dal Rè, e conoſciuta, vien per eſpreſſo ordine di lui precipitata dalla fineſtra, e finiſce miſerabilmente la vita, reſtando preda de' cani il di lei Corpo, giuſta la predizione profetica. Quindi ſi caua la Moralità che triſti, & amari ſono i frutti dell' Ambizione, e ſuperbia, confondendoſi eſſe medeſime ne i ſuoi rigiri, alla guiſa che l' onde del Mare in sè ſteſſe ſi confondono, e ſi ſpezzano. Quindi eſſer, che i loro ſeguaci ſono quaſi Idolatri inſenſati, e ſenza roſſore; e gl' olocauſti, e le Vittime che ſi offrono à queſte falſe Deità, ſono ſpargimento di lagrime, e di ſangue.

Imprimatur,

Si videbitur Reuerendiſs. P. Sacri Apoſtolici Palatij Mag.

Steph: Ioſeph Menattus Epiſc. Cyrenen. Viceſg.

Imprimatur,

Fr. Ioſeph Clarionus Sac. Theol. Mag. ac Reuerendiſs. P. Fr. Dominici Mariæ Puteobonelli Sacri Apoſtolici Palatij Magiſtri Socius Ord. Prædicatorum.

PERSONAE.

Iezabel Regina coniux Achabi.
Achab Rex Israel.
Iosaphat Rex Iuda
Iehu nouus Rex.
Elias Tesbites Propheta.
Nutrix Iezabelis.
Orontes Dux exercitus Achab.
Dorisba Dux exercitus Iehu.
Vuncius.
Nox.
Chorus.

PARS PRIMA.

Iez. 1. Stus, iræ, fœcunda venenis
Monſtra date conſilia mortis,
Et peſtiferis ſuccos ab hortis
Inimicis infundite venis.
Ergone cruentus, & ſupercilio grauis
Seductor ille pergat, & de me ferus
Victor triumphet? Atque ſine legum metu
Bis gemina centum capita veneranda immolet?
Hinc pauida turba cœca poſt veſtigia
Abire gaudet: neue pars probro vacet,
Rex ipſe Vati ſerta vaniloquo gerit.
Sed ad hæc manus vetanda quæruntur meæ.
2. Fraudes, minæ, iurata concordes
Ad flagitia caſtra mouete:
Cor immane fouere docete
Senſus impia ſorte diſcordes.
Nunc. Auguſta parce. *Iez.* Siſte quid feras ſcio,
Cecidiſſe didici Nabot: O lætam diem!
Nunc. 1. Ergo delicias
Infelix Nabot
Tua fert mors?
Suprema dies
Fit Regno quies,
O' dira Sors!
2. Mortis ad riſus
Regnantem cogit
Infeſta vox:

Signat nitores,
Inter horrores,
Pallida nox.

Ach. Falleris Orontes, copijs licet nouis
Instructus adsit sceptra qui Syriæ regit;
Non arma vertet Regis in damnum sua.
Nouos inter belli metus,
Pacis inter spes optatæ,
Pignus fidei iuratæ
Non hostilis franget cœtus.

Oron. Vexatus animo fœdus amplecti potes;
Sed quod spopondit victus, hoc liber neget.
Inter bellicos conflictus,
Si quis victus
Pacem poscit à Victore;
At liuore
Intra pectus occultato,
Abdicato
Legum iure pretioso,
Stridet ore venenoso,
Corde fremit efferato.

Ach. Quod attinet nunc, vade, & arbitrio meo
Dispone castra. *Or.* Promptus obsequio petam.

Iez. Vbi ratio posse negauit,
Irata laxauit voluntas habenas
Fregit regia dextra catenas,
Cùm stamina vitæ Naboto truncauit.
Surge & posside vineam Nabot; non enim
Viuit, sed mortuus est. *Reg. lib.* 3. *cap.* 21.

Ach Magnanima Coniux cuncta, quæ amisi prius

Re-

I. Redeunt in ictu, dum voluptati meæ
Famulata, cordis vota superasti mei.
Viue Iezabel, quæ mentis
Monstra metibus fæcunda
Æquè fortis, & facunda
Doctis dissipas fluentis.
Cordis timor tabescentis
Cessat, curæ cessant graues;
Et secundas inter aues
Meum nectar haurit pectus;
Dum te vindice protectus
Auras ebibo suaues.
Nunc ipse mentis compos, & voti satur
Videbo fructu Vineam plenam tuo.
Iez. 2 Comes fraudibus, ire, potestas
Quà nequit honestas, imperio solet
Honestate si negligi dolet;
In fraude triumphet neglecta maiestas.
Omnia licent Regnantibus; quà placet eant.
Elias. Achab, cruentus Achab; inuidia, dolo,
Rabie excitatus sanguinem innocuum bibis;
Diemque Nabot claudere supremam iubes?
Quò pergis amens? Odia sic finis tua?
Sic scelera ponis? Cerne: quò Nabot loco
Linxere catuli sanguinem, lingent tuum.
Ach. Num inuenisti me inimicum tibi? *El.* Inueni, eo quod
Venundatus sis, vt faceres malum in conspectu Domini.
Reg. 3. cap. 21.
I. Fulmen sæpius peccanti
Nimis clemens differt Numen,

 Lacry-

Lacrymarum quo per flumen;
Det vectigal minitanti:
2. Indurato sed mortalis
Corde cælites deridet,
Et cum prope telum stridet
Suis patet meta malis.
Tu Deo rebellis
Angustijs pressus
Infelix præibis,
Assiduo bellis
Vexatus oppressus;
Vesane peribis.

Et Iezabelis carnibus vesci canes,
Testatur alto præsidens cælo Deus.
Ach. O nulla longi temporis felicitas!
Quàm breuia per compendia reperta est via
Certa ad dolores, falsa quæ gustus tulit.
Audite maria. Maria nequidquam voco:
Si cor sepultum criminum iacet mari.
Audite saxa. Saxa quid miser rogo?
Si saxa cuncta pectus abscondit meum.
Audite cæli numina; at quænam mihi
Erunt propitia plena flagitijs meis?

1. Si cor maris venenoso
Æstu naufragum torquetur.
Ex luminibus vndoso
Misso turbine leuetur.
2. Si vel ponere veretur
Pectus cautes duriores
Molle facient humores.

Crebro

Crebro fonte decurrentes:
Solent rupes plus rigentes
Vndis reddi mitiores:
Ergo procul auro textiles vestes age,
Diademate caput exue, & sceptro manum;
Humilique perge capite submisso gradu.
Nouit Deus mutare sententiam, si tu
Noueris emendare delictum.
Nun. Princeps potenti militum plenus choro
Iosaphat amici Regis affatus petit:
1. Pressus dubio Marte regnantis
Ne cuncteris excipere vultus,
Non ab hoste redibis inultus,
Si Iosaphat ope nitere bellantis.
2. Iunge dextras, & ore minaci
Hostis acies aude sectari.
Iube protinus arma rotari,
Tàm feruida bello, quàm mitia paci.
Ios. Victoris ora Veneror, & sceptrum potens
Terribile in hostes corde deuoto auspicor.
Ach. Quàm benè secundus gaudio occurris meo
Auguste Iosaphat; mente voluebam mea
Iterum labore bellico affligi Syros
Tua, meaque dextera: Ramoth mihi
Hoste occupata, causa bellandi fuit.
Ios.1. Tuis prorsùs imperatis,
Coniuratis
Armis, erunt castra mea
Nec trophæa
Fas ab hoste desperare:
Si pugnare,

Latis

Lætis Achab ſub auſpicijs
Sine militum conuicijs,
Certum ſpondet triumphare.
2. Ante tamen quàm ſæuire,
Deſeruire,
Diſce proqus corde Cælo
Quippe Zelo
Magis anſuict orantis,
Et bellantis
Ictus reddet acriores,
Donec ſtrepitus Victores
Sonent Achab exultantis.

Ach. Diſcite nimium Ioſaphat hoſtiles choros
Meis ſubeſſe prælij diſcrimine
Centena Vatum vota promittunt mihi;
Solus Michæas reſtitit, quem victimam
Meo furori carceri ſæuo dedi.

Oron. Adeſte Reges, hoſtium Turmæ patent;
Abite celeres, iam tubæ reſonant.
Lituo tympana immixta concrepant,
Armate dexteras, rotate fulmina,
In caſtra ſæuite,
Victores redite.

Nūc. Audi parumper regia ſtirpe edita
In arma pergit Achab, & poſcit ſibi
A tè Salutem. *Iez.* Soſpes vt redeat precor.
Reple coniux ſolamine pectus,
Tuoſque delectus accinge trophæis,
Donec Victor auſpicijs meis,
Cordi redeas magè dilectus.

FINIS PRIMÆ PARTIS.

PARS SECVNDA.

Iosap. TImete Reges Numina: heu quantus animum
Obumbrat horror! Regio ornatu licèt
Exutus Achab, dextera ignota tamen
Grauida volanti chalybe confossus iacet.
Fluebat autem sanguis plagæ in sinum
Currus, & lauerunt currum eius, & habenas
In piscina Samariæ, & linxerunt canes Sanguinem
Eius iuxta Verbum Domini. Reg. 3. cap. 22.

1. Quantos habet Mortalis errores,
Dum Numini studet ignotus abesse:
Ridet Numen, & propiùs esse
In caput ostentat è Cœlo terrores

2. Discat, Cœlo non bella probante,
Iniusta prudenti Virtute frænare;
Sibi credit Rex arma parare,
Promptasque ruinas se reperit ante.

Nut. Alumna nosti fata, quæ tulerit Achab?

Iez. Noui Seueri perfidas fati Vices;
Sed serò noui.

1. Fortis Achab, Fortis dux,
Quis te vapor deturpauit?
Cur tam velox exulauit
Iezabelis fida lux

2. Cari manes vel pallentes
Vestros ambit mens aspectus;
Recreabunt vmbræ pectus,
Licet spiritu carentes.

De

Nut. Depone quæstus Domina, non miseros leuat
Adhuc inulti cordis effusus dolor:

1. Credisne gemitu
Sortis instabilis,
Et variabilis,
Vires prosternere?
Vel fati sternere
Vices imbrifero
Aspectu studes?

2. Per ego lachrymas
Adjuro Regias,
Siue per vbera,
Queis quondam tenera
Fixisti labia:
Vindictæ potius
Sint fletus hostia.

Iez. Et hoc per astra juro, per manes Achab
Per memet ipsam.

Iehu. Dorisba quid fert aula, quid Ciues mei?
Quid populus? Anne mussat? An Regi studet?

Doris Tuis: Suisque populus arridet bonis,
Dum Rege tanto gaudium spondet sibi,
Hosti ruinas, Ciuibus Victorias.

Iehu. Sed adhuc tacetur hostibus nomen meum.
Nisi tibi videtur aliter, ex nostris iube
Exire profugum neminem; nequis nouum
Regnare Regem doceat hostiles choros.
Nominari nec mirere
Hostem Ioram Sceptro meo,
Debet hostem factum Deo,
Hostem sibi Rex cauere.

Quæ-

Dor. Quæcunque iubeas, promptus efficiam rata.

Quam sæuit labilis
Humana sors,
Dum voluptati,
Iucunditati,
Ineuitabilis
Occurrit mors.

Nut. Quid agere tentas? Mente quis turbo sedet?
Cur præda vento nobiles fiunt comæ?

Iez. 1. Gaudere nescit
Profusis lachrymis
Inultum cor,
Ambit furorem,
Fulmina, turbines,
Tormenta, fraudes,
Strages, ruinas,
Vulnera, funera,
Sæua venena,
Vt hostis ruat.

2. Sorores precor,
Auerni furias
Dissoluat Rex;
Præibit vltrò
Sedula Iezabel
Nigra per antra;
Facta suarum
Comes Eumenidum,
Diramque Styga
Ore vorabit.

Dor. Festiuis resonent, socij, clamoribus auræ

Regia dum Iosaphat nectit generosa propago
Serta comis, propriaque suos ditione tuetur.

Dulces nunc Cytharas
Pulsate socij
Organa, Cymbala
Implete Carmine:
Nobile Iosaphat
Germen in Astra
Tollite comites

Chor. Pereant hostes,
Et viuat Rex.
Pacis amator,
Viuat.
Ciuium salus,
Viuat.
Virtutis Dux,
Pius, & fortis,
Viuat.
Regnet, imperet,
Suis propitius
Cunctis amabilis
Triumphet.

Iez. Altrix, quid aures bibere coguntur meæ?
Nut. Vox est triumphi. *Iez.* Nempe quem mihi auguror.

1. Sed non adhuc mens plena veneno
Liuoris, rigoris exuitur telis.
Iezabelis
Perget spiritus ore sereno,
Minari, prædari si sciat crudelis.

2. Nec si fouet cor omina meum

Timo-

Timoris, doloris procedet imbelle;
Et si Stellæ
Fatum perdere denegant reum,
Insistet, resistet, & fiet rebelle.

Nat. Heu qualis illa rapitur! Insurias agit,
Quos illa modò luminibus humores tulit.
Mille pelagus procellis
Spumans Africo turbetur,
Irâ fœminæ Vincetur,
Licet mollis, & imbellis

Iehu Satis est Dorisba latera fugientis Ioram
Sagitta neruo excussa transfixit mea.
Nunc Regno, Regis sceptra nunc tracto manu.
Nunc sum timendus; annuit dextræ Deus.
Paucas silice surgentes
Pastor despicit fauillas,
Sed quas credidit scintillas;
Horret turbines ardentes.

Dor. Sed quo peremptus jacuit infelix loco?

Ieh. Ager Nabothi tumulus exciso fuit,
Vt scelera Patris misera posteritas luat.
Nunc vade, mensas Regio plusquam modo,
Iube parari: ego thura cælitibus dabo.

Dor. Lapsus habet promptiores,
Tristis augures Ruinæ,
Alto sedens culmine;
Plagæ fiunt acriores,
Liniere quas non minæ
Insperato fulmine.
Hæc edocemur funere, ò Ioram, tuo.

Au-

Nut. Augusta, quid agis? Quo dolor fugit tuus?
Modò eiulatu tecta resonabant tuo
Modò medicatis exilis fuco genis?

Iez. Superare fuco fata præsumo mea,
Quæ fletibus superare non potui meis.
Nimis Iezabel esset infelix
Si doli fæcunda non fieret Parens,
Non consilio fuerit carens,
Si genis facunda decipiat felix.
Sed quis quadrupedum pondere insolito premit?

Nut. Rex est. Iez. An ipse Iosaphat est genitus Patre?

Nut. Ipse est, suorum Ciuium pax, & salus.

Iez. Quam benè risibus
Ore labentibus
Adjungis stimulos
Nutrix amabilis,
Dum pacis arbitrum,
Salutem Ciuium,
Iosaphat editum,
Imprudens auguras.
Pro pacis munere,
Regis excidium
Dulce Rebellibus
Ciuibus attulit.
Sed cerne Maiestate quàm plenus venit!

Ieh. Quæ est ista? Præcipitate eam deorsum. *Reg. 4. cap. 9.*

Nut. Fuge, fuge, quid lenta morare?
Sola pariet fuga salutem

Iez. Non oblita Regina Virtutem,
Pectus ambit periculis dare.

Agite

Dor. Agite Sodales, Iezabel præceps ruat.

Nut. 1. Altrix misera quid fati
Monstra cogeris videre
Discit Iezabel pallere,
Iussu Regis efferati.

2. Regis nutibus vecordis
Spargis Iezabel cruorem
Ego lucibus humorem
Do, qui sanguis extat cordis.

Ieh. Habet, peractum est; meliùs haud vnquam fuit
Superis litatum, quàm modò gemina nece.
Ite, & videte maledictam illam, & sepelite
eam, quia filia Regis est. *Reg.4.cap.9.*

Dor. Desiste, Princeps, ne quid vlteriùs iube:
Demortuæ caluaria, manus, & pedes
Tantum supersunt, reliqua depasti Canes.

Ieh. Quàm vera Vates ille Thesbites tulit!
Iacet Iezabel præda catellis
Perduellis,
Quæ nimis peruersa cælitibus fuit.
Pœnas luit,
Quas innocuus Nabot vorauit
Cùm tessera Regis decreta firmauit.
Sed ite, reliqua corporis tumulo date.

Vox. Hæc illa quondam Iezabel, quæ Regibus
Gratia, venustas, gaudium, & decor fuit,
Laniata corpus canibus in pastum tulit.

1. O quàm fructibus scates amaris
Auara superbæ vecordia mentis,
Tuis volueris ipsa fluentis,

Non

Non ſecus ac vndæ ſe glomerant Maris;
2. Te qui ſequitur ſeruit idolis,
Nec horret externos, te Duce, rubores;
Holocauſta ſed iuſtè cruores
Inuidia partis ſunt debita dolis.

LAVS DEO.

